

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 12 kwietnia 2021 r.

ZP-KNPS.431.6.4.2021.KJ

Pan
Michał Pikor
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Grębolicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 18-20 stycznia 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grębolicach, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 18 stycznia 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pan Michał Pikor zatrudniony na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębolicach od dnia 1 lutego 2019 r.

Pan Michał Pikor ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 15 marca 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębocicach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 11 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik GOPS w Grębocicach, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),

- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- przyznawania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy należy zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych. Ze złożonych wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że Gmina Grębocice nie prowadzi mieszkania chronionego, natomiast w dniu 18. 01.2021 r. podpisane zostało Porozumienie nr 3 na okres 18.01.2021 r. do 28.02.2022 r. z Fundacją „RADUGA” mieszczącą się w Legnicy przy ul. Chojnowskiej 81 A, posiadającą w swoich zasobach mieszkania chronione.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- opracowywania i realizacji projektów socjalnych (3a),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Grębocice nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Grębocice nie prowadzi domów pomocy społecznej (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy

społecznej są kierowane do domów pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie innych gmin.

Na terenie Gminy Grębocice funkcjonuje Klub Senior + z siedzibą w Rzeczycy, z którego usług mogą korzystać jej mieszkańcy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina wykonuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Grębocice nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w przypadku zaistnienia potrzeby w tym zakresie Ośrodek podejmie stosowne działania zmierzające do udzielenia pomocy. Gmina podejmie współpracę z Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy w Głogowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że osobom zgłaszającym się

do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. Ponadto świadczona była bezpłatna porada prawna przez zatrudnionego w Ośrodku prawnika w postaci pomocy w pisaniu pozwów.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Natomiast Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji gdzie i jak należy wystosować odpowiedni wniosek oraz udostępniano odpowiednie druki.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębolicach składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS w Grębolicach spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w GOPS, którzy świadczyli pracę socjalną w terenie. Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Grębolicę zamieszkałą przez 5 382 mieszkańców, w tym 62 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.) i 5 402 mieszkańców, w tym 4 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 18.01.2021 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grębolicach na dzień kontroli zatrudnionych było 3 terenowych pracowników socjalnych (3 etaty).

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto w przeliczeniu na etaty w ośrodkach pomocy społecznej województwa dolnośląskiego (wg stanu na dzień 30 kwietnia 2019 r.) wynosiło 2.899,60 zł dla pracownika socjalnego, 3.079,72 zł dla starszego pracownika socjalnego oraz 3.224,48 zł dla specjalisty pracy socjalnej.

W GOPS w Grębolicach średnia płaca zasadnicza brutto dla pracownika socjalnego, starszego pracownika socjalnego i specjalisty pracy socjalnej była wyższa od wskazanej średniej w województwie dolnośląskim.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy oraz w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W zakresie zapewnienia tymczasowego schronienia stwierdzono, że w sprawach:

- nr 1 (A.W.) w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych Nr GOPS/423/000004/2020 z dnia 10.12.2020 r. i Nr GOPS/423/000005/2020 z dnia 31.12.2020 r.

- nr 2 (A.G.) w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych Nr GOPS/423/000001/2020 z dnia 2.01.2020 r. i GOPS/423/000002/2020 z dnia 30.06.2020 r., nieprecyzyjnie zdefiniowano formę udzielenia pomocy tj. wskazano zapis „przyznaję schronienie”.

Zgodnie z art. 48a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w art. 107 § 1 k.p.a. musi być jednoznaczne i precyzyjne. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.).

Ponadto podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że podopieczni korzystający z pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, ponosili za nie odpłatność wg kosztów za 1 dzień pobytu wykazanych nie w Uchwale Nr IV/38/2019 Rady Gminy Grębocice z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (zgodnie z § 2 ust. 2 przedmiotowej uchwały dobową stawką za pobyt w schronisku wynosi 45 zł) a w Umowie Nr 4/2019 z dnia 30.12.2019 r. zawartej pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grębolicach, a Stowarzyszeniem „Bractwo Jana Pawła II” w sprawie przyjęcia 1 osoby

bezdomnej do ww. schroniska, która obowiązywała w okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. opiekuńczymi (zgodnie z § 2 ust. 1 przedmiotowej Umowy GOPS w Grębolicach zobowiązuje się do pokrycia kosztów dziennego pobytu osoby skierowanej do Stowarzyszenia w wysokości 26,00 zł.) i Umowie Nr 4/2019 z dnia 30.12.2019 r. zawartej pomiędzy Gminą Grębocice, a Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w sprawie przyjęcia 1 osoby bezdomnej do ww. schroniska, na okres od 1.01.2021 r. do 31.12.2021 r. (zgodnie z § 2 ust. 1 przedmiotowej Umowy Gmina Grębocice zobowiązuje się do pokrycia kosztów dziennej stawki pobytu i wyżywienia osoby bezdomnej w Schronisku w łącznej wysokości 30,00 zł.)

W ocenie Organu kontrolnego odpłatność strony za przyznane miejsce tymczasowego schronienia powinna być ustalana w sposób czytelny, precyzyjny, zrozumiały i nie budzący żadnych wątpliwości.

W zakresie udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej stwierdzono, że:

Liczby zawartych kontraktów socjalnych nie uwzględniono w Dziale 3. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną - sprawozdania MRPiPS-03 za I-XII 2020 r.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowość

1. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2020 r.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny.

W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty

otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Grębocice
2. a/a.

KIEDY
Komisji i...
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt